Radboud Repository

Radboud University Nijmegen

PDF hosted at the Radboud Repository of the Radboud University Nijmegen

This full text is a publisher's version.

For additional information about this publication click this link.
http://hdl.handle.net/2066/94959

Please be advised that this information was generated on 2013-05-22 and may be subject to change.

W. Achtner, *Vom Erkennen zum Handeln: Die Dynamisierung von Mensch und Natur im ausgehenden Mittelalter als Voraussetzung für die Entstehung naturwissenschaftlicher Rationalität* (Religion, Theologie und Naturwissenschaft, 12), Göttingen, Vandenhoeck & Ruprecht, 2008; 430 blz, €84,90, ISBN 978 3 525 56983 2.

In deze studie wil de auteur een bijdrage leveren aan een ideeën-historisch inzicht in de vraag waarom het 'gesprek' tussen theologie en natuurwetenschappen in de westerse samenleving en cultuur erg problematisch geworden is. Zijn vraagstelling luidt welke de kenmerken zijn van het op kennen en handelen gerichte wereldbeeld dat van beslissende betekenis is geworden voor het ontstaan van het begrip en van het concept natuurwet in de natuurwetenschappen. Op basis van een overzicht van de wetenschapsgeschiedenis die het begrip natuurwet heeft gekend, formuleert de auteur als centraal begrip voor zijn vraagstelling 'dynamisering van de mens en van diens waarneming van de natuur'. Door een reconstructie van het contrast tussen het teleologische wereldbeeld van Thomas van Aquino en het op kwantificering gericht wereldbeeld van Ockam en Buridan, verdedigt hij zijn inzicht dat een aan waarde-rationaliteit geconnoteerde rationaliteit vervangen wordt door een kwantificerende-mathematische rationaliteit. Typerend voor het moderne wereldbeeld is de voor kwantificering onontbeerlijke veronderstelling van homogeniteit van tijd en ruimte. Niet alleen substantie-denken is daardoor achterhaald, maar ook hermeneutisch denken en daarom is het gesprek tussen natuurwetenschappen en theologie erg problematisch geworden. Deze studie ligt in veel opzichten in de lijn van het reeds in 1993 door Louis Dupré gepubliceerde boek *Passage to Modernity* dat hij kennelijk niet kent. De toespitsing op de natuurwetenschappen biedt een nieuwe bijdrage. Het blijft te betreuren dat de auteur met zijn specifieke kennis niet meer werk heeft gemaakt van de nieuwe vragen én perspectieven die zich op dit gebied aandienen in de neurowetenschap, informatica en medische technologie. Hier blijkt (opnieuw) het tekort van een ideeëngeschiedenis.
[TOINE VAN DEN HOOGEN]

A.Y. Collins / J.J. Collins, *King and Messiah as Son of God: Divine, Human, and Angelic Messianic Figures in Biblical and Related Literature*, Cambridge, Eerdmans, 2009; xiv+261 blz., $28.–, ISBN 978 0 8028 0772 4.

In hun boek trachten C. en C. aan te tonen dat de goddelijkheid en de preëxistentie van de Messias of de Christus niet langer het meest fundamentele verschil is tussen het jodendom en het christendom. Ze doen dit door eerst een overzicht te geven van de standpunten in het jodendom over de goddelijkheid en preëxistentie van de koningen, de messias, de Zoon van God en de Mensenzoon. In tweede instantie vergelijken ze deze standpunten met de christologie van het Nieuwe Testament. In de eerste vier hoofdstukken bestudeert J.J.C. achtereenvolgens [1] de goddelijkheid van de koning in de koninklijke psalmen, [2] de matiging van deze koninklijke ideologie in de deuteronomistische en profetische literatuur, [3] de goddelijkheid van de koning in hellenistische cultussen, en het messianisme in de Septuaginta en de Dode Zeerollen en [4] de relatie tussen de Messias en de Zoon van God in latere en apocriefe geschriften. A.Y.C. neemt de laatste vier hoofdstukken voor haar rekening. In de hoofdstukken 5 en 6 bespreekt zij respectievelijk 'Jezus als Messias en de Zoon van God' in de brieven van Paulus en in de synoptici. In hoofdstuk 7 behandelt zij Jezus' uitspraken over de Mensenzoon in de synoptici. Het hoofdstuk over de Messias, de Zoon van God en de Mensenzoon in het evangelie en de openbaring van Johannes sluit het boek af. De auteurs geven een heel kernachtig en volledig overzicht van het goddelijk zoonschap in de Bijbel en aanverwante literatuur. [DRIES SOMERS]